

Югозападен университет „Н. Рилски“ – Благоевград

СТАНОВИЩЕ

От: **доц. д-р Лалка Герасимова Борисова**

Международно висше бизнес училище – Ботевград

Научна специалност: „Икономика и управление (по отрасли)“

ОТНОСНО: Конкурс за академична длъжност „доцент“ по научна специалност „Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.7. Администрация и управление/Икономика и управление (управление) и в съответствие с чл. 4, ал. 2 от ЗРАСРБ, обявен в ДВ бр. 57/14.07.2017 г.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Мениджмънт и маркетинг“ на Югозападен университет (ЮЗУ) „Н. Рилски“, Благоевград, съгласно Решение на ФС, Протокол № 23/29.08. 2017 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса, съгласно Заповед № 1781/31.08.2017 г. на Ректора на ЮЗУ „Н. Рилски“, Благоевград.

2. Кратка информация за кандидата в конкурса

По обявения конкурс за „доцент“ по научна специалност „Икономика и управление (управление)“, направление 3.7. Администрация и управление“, катедра „Мениджмънт и маркетинг“ е представил документи един кандидат – **гл. ас. д-р Мариана Николова Ушева**, хоноруван преподавател в ЮЗУ от 1993-2008 и от 2009 г. на основен трудов договор. Представената документация и най-вече трудовете на кандидатката, развитието ѝ като научен работник и преподавател, ми позволяват формулирането на положителна характеристика и становище по кандидатурата на д-р М. Ушева. Това се подкрепя и обосновава с постановките и съображенията, приведени в следващите редове. Развитието на творческата биография (преминала през различни сфери на дейност) на кандидатката красноречиво показва концентрация на изследователската дейност в добре структурирано направление в сферата на икономиката, управлението и развитието на човешките ресурси, мениджмънта и маркетинга, планирането и прогнозирането.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Запознаването с научната продукция на кандидатката, която е представена по

конкурса, впечатлява с постигнатата целенасоченост, аналитичност и критичност на третираните въпроси, приоритетно свързани с посочената по-горе проблематика. В конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“, д-р М. Ушева е представила следните публикации:

№	Вид публикация	Брой	Обем в страници
1.	Монографии	7	1044
2.	Учебници и учебни пособия	5	912
3.	Студии	1	24
4.	Статии	39	291
5.	Доклади	3	21
	Общо:	55	2292

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

В качеството на университетски преподавател д-р М. Ушева също показва много добро развитие:

- Ориентация към актуални и значими тематични направления на преподаване;
- Резултатите от развитието на учебно-преподавателската дейност на д-р М.

Ушева доказват практически необходимостта и ефективността от тясна връзка и зависимост между научноизследователската и преподавателска дейност, което в наши дни е с нарастващо значение за индивидуалния принос в образованието.

В ЮЗУ „Н. Рилски“ д-р М. Ушева преподава дисциплини в редовна и задочна форма на обучение, които са свързани с проблематиката на обявения конкурс за заемането на академичната длъжност „доцент“:

1. „Психология на управлението“;
2. „Управленски бизнес етикет“;
3. „Управление на таланта“;
4. „Поведение на потребителя“;
5. „Дистрибуционна политика“;
6. „Управление на продажбите и бизнес логистика“;
7. „Управленски умения“.

Провежда семинарни занятия по учебните дисциплини: „Основи на управлението“; „Планиране и прогнозиране“; „Бизнес планиране и контрол“;

„Поведение на потребителя”, „Психология на управлението”; „Дистрибуционна политика”; „Управление на продажбите и бизнес логистика”; „Управленски бизнес етикет”; „Управление на таланта”, „Управленски умения.

От изброените по-горе дисциплини е видно, че тя има дългогодишен преподавателски опит по проблемите на икономиката, планирането и прогнозирането, психология на управлението, правилата на бизнес етикета, управленските умения, управлението на таланти, търговските процеси (поведение на потребителя, управление на продажбите, дистрибуцията, и бизнес логистиката). Участва в множество проекти и редколегии на списания в страната и чужбина, носител е на множество награди и отличия.

Общата ми **оценка** за преподавателската дейност на д-р М. Ушева е, че тя **отговаря** на критериите на ЮЗУ за заемане на академичната длъжност „**доцент**“.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации:

- Представените публикации не се дублират помежду си, обсъждат се позитивното лидерство и неговото влияние върху служителите в общинска администрация като мениджърска практика; предлага се специфичен „профил” на таланта и програми за управление на таланта; разглежда се мърчандайзинга като форма и вид управленска дейност. Ситуацията на успех се разглежда като важна част от позитивното лидерство, като база за развитието на таланта във всяка възрастова категория. Специално внимание е отделено на въпросите за мисията на преподаване в съвременното висше образование - съчетаването на учебна и възпитателна дейност;

- Авторът разглежда темата за особеностите, приликите и разликите на българския и руския опит в професионалната подготовка на мениджърите. Защишава тезата, че в състоянието на интензивно развитие на теорията и практиката на мениджмънта заради световната икономическа криза, процесите на глобализация и интеграция на бизнеса, мениджърите трябва да преминат сериозна професионална подготовка, за да работят адекватно в тези условия;

- Изследва се взаимовръзката на корпоративното управление и управлението на човешките ресурси. Разглежда се мястото на корпоративното управление в българската действителност и връзката му с управлението на човешките ресурси. Аргументира се тезата, че знанията, получени в областта на управленския бизнес етикет позволяват да се избере модел на професионално поведение при възникване на проблемни ситуации в бизнеса, а спазването на правилата на деловия етикет дават възможност за построяването на дългосрочни отношения с партньори и клиенти;

- Анализират се основните елементи на социо-културните отношения и взаимоотношения между студенти и преподаватели в академичната среда. Един от акцентите се поставя върху подчинението на педагогическите взаимодействия в системата „преподавател-студент“ на новото разбиране на стратегията и мисията на висшето образование и следователно новите изисквания към комуникацията преподавател – студент.;

- Прави впечатление участието на д-р М. Ушева с научни публикации в специализирани изследвания, отличаващи се с актуалност, проблемност и аналитично-критични позиции на автора, като обект на анализ са управлението на човешките ресурси, съвременните тенденции и методи на управление, управленския контрол и лидерството в предприемаческата дейност, позитивното лидерство. Специално внимание се обръща на новите възможности на организациите към самообучение, увеличаване на стойността на човешкия потенциал и ефективността на неговото използване. Авторът акцентира върху твърдението, че при преподаването на управленски дисциплини има определени особености, с акцент върху новия морал: от морала в преподаването – как да се предадат истинските ценности и как обучението способства за тяхното формиране до морала в бъдещата професионална дейност, до корпоративната организационна култура и социална отговорност.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидатката

Между основните приноси в представените трудове, които са заслуга на автора, като примери могат да се посочат:

- Представена е апробираната в практиката концепция за управление на екип в стила на Позитивното лидерство. Изведени и систематизирани са теоретичните виждания за лидерството и в частност, Позитивното лидерство. Разгледани са особено актуалните проблеми на ефективното управление и лидерството. На основата на изследване на достиженията на теоретичната мисъл са доразвити основни методологически постановки и е изградена и апробирана теория за Позитивното лидерство;

- Очертани са главните характеристики на модела на Позитивното лидерство и различията в стила на общуване и спецификата на приложението му в управленската практика. Доказана е ефективността от приложените форми, методи и процедури за развитието на Позитивното лидерство. Намерено е мястото на Позитивното лидерство в

системата на съвременните отношения в работната среда;

- Допълнена е литературата с изследвания в областта на теоретичните и практико-приложни аспекти на концепцията „Управление на таланта“. Разгледани са характерни черти на екипната работа, специфичните роли и позиции на отделните членове на екипа, ролята на комуникацията и сътрудничеството, креативността и социалната отговорност на бизнеса в съвременното управление

- Систематизирани са съвременни тенденции и основни методи за управление в кадровия мениджмънт. Изведени са конкретни препоръки към изграждането и реализирането на съвременния управленец, включително чрез възможностите на предприемаческата култура и бизнес етикета;

- Поставени са акценти върху професионалната подготовка на бъдещия мениджър, ролята на преподавателя по управленски дисциплини и личностните и професионални предизвикателства, които се появяват пред него по време на обучението на студентите. Разглежда се управлението на човешки ресурси на пазара на труда

- Разработени са теоретични и практически въпроси на състоянието и развитието и са изследвани тенденции на управлението на потребителското поведение. Ролята и значението на управленеца в областта на продажбите и мърчандайзинга, спецификата и проблемите, с които може да се сблъска, както и пътищата за разрешаването им.

7. Основни критични бележки и препоръки към кандидата

Доброто познаване на управленските теории и концепции по отношение на лидерството, таланта, човешките ресурси, потребителското поведение, личностното развитие и правилата на бизнес етикета е добра основа за надграждане на изследванията в тази посока. Препоръчвам на д-р М. Ушева в бъдещите си публикации да изследва личностния инструментариум на мениджърите, като наблегне на еволюцията на връзките между управленската дейност и етичните норми, ценности и нагласи. Тази проблематика звучи актуално и може да насочи и подсказе някои основни принципи за анализ на днешната ситуация на състоянието и развитието на мениджмънта.

8. Заключение

Учебната и научно изследователската работа на **гл. ас. д-р Мариана Ушева** отговарят на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, на Правилника за неговото приложение, както и на Правилника за провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични

длъжности в ЮЗУ „Н. Рилски“, Благоевград. **Това ми дава основание за положително заключение и да подкрепя кандидатурата за избора на гл. ас. д-р Мариана Ушева за заемането на академичната длъжност „доцент“ по научната специалност „Икономика и управление (управление)“.**

София, 02.10.2017 г.

Подпис:

(доц. д-р Лалка Борисова)